

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ในจังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้เป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการวิจัยมุ่งพรรณนาปรากฏการณ์ (Descriptive Research) และการวิจัยแบบมุ่งอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น (Explanatory Research) โดยใช้วิธีการวิจัยในเชิงปริมาณ (Quantitative Methodology) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Methodology) และวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research Methodology) เป็นหลักในขั้นตอนการค้นคว้าหาตัวแปรอิสระที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ให้ครอบคลุมทุกปัจจัยมากที่สุด เพื่อนำมาตั้งเป็นสมมติฐาน และกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 2 เพื่อการพัฒนาารูปแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรูปแบบการพัฒนา

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ ประเมินผลการพัฒนาารูปแบบมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มทดลอง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีดำเนินการ
5. การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด
6. ระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1 ประชากร การวิจัยครั้งนี้มีหน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) เป็นบุคคล ได้แก่ สตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไปในบัญชีเลือกตั้ง ปี 2554 จำนวน 487,385 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ; สํารวจ ณ วันที่ 30 กันยายน 2554)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่างกระจายใน 20 อำเภอๆ ละ 2 หมู่บ้าน โดยมีขั้นตอนได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

1.2.1 ผู้วิจัยได้ใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของยามาเน่ (Taro. 1973 : 727) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

n = ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ กำหนดไว้ที่ .05

แทนค่าในสูตร

$$n = \frac{417233}{1 + 417233 (0.05)^2}$$

$$= 399.64$$

จากการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใส่สูตรทาร์โร ยามาเน่ ดังกล่าว ได้หน่วยตัวอย่างประมาณ 399.64 ราย ซึ่งเป็นตัวเลขจำนวนคู่ทำให้ง่ายต่อการจำแนก ผู้วิจัยจึงได้กำหนดเป็นจำนวนหน่วยตัวอย่าง 400 ราย

1.2.2 ผู้วิจัยได้กระจายข้อมูลแยกตามอำเภอ จำนวน 20 อำเภอ ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกจำนวนตามอำเภอข้อมูลประชากรสตรีที่มี สิทธิเลือกตั้งและกลุ่มตัวอย่างแยกตามอำเภอ จำนวน 20 อำเภอ

ที่	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	อำเภอร้อยเอ็ด	62,054	50
2	อำเภอเกษตรวิสัย	38,221	31
3	อำเภอบุณฑล	20,844	17
4	อำเภอธวัชบุรี	26,021	21
5	อำเภอพนมไพร	29,102	23
6	อำเภอโพนทอง	37,390	30
7	อำเภอโพธิ์ชัย	10,459	8
8	อำเภอหนองพอก	24,705	20
9	อำเภอเสลภูมิ	49,054	39
10	อำเภอสว่างวีรภูมิ	45,335	36
11	อำเภอเมืองสรวง	9,036	8
12	อำเภอโพนทราย	10,699	9
13	อำเภอเมยวดี	8,832	8
14	อำเภอศรีสมเด็จ	14,097	11
15	อำเภอจังหาร	19,209	15
16	อำเภอเชียงขวัญ	11,089	9

ที่	อำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
17	อำเภอหนองฮี	9,702	9
18	อำเภอทุ่งเขาหลวง	9,453	8
19	อำเภออาจสามารถ	31,490	23
20	อำเภอจตุรพักตรพิมาน	20,593	25
	รวม	487,385	400

ที่มา : สถิติประชากรจังหวัดร้อยเอ็ด ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2554

1.2.3 วิธีการสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสุ่มแบบระดับชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนจำแนกตามเขตอำเภอ จำนวน 20 อำเภอ
 ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการสุ่มจับสลากหมู่บ้านในแต่ละอำเภอ จำนวน 2 ชุมชน รวมทั้งจังหวัดจำนวน 40 ชุมชนแล้วทำการสุ่มสัมภาษณ์/สอบถามประชากรที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 400 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 15 ตัวแปร

2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยระยะที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากแบบสอบถามที่มีผู้ทำการศึกษาไว้แล้วมาปรับให้สอดคล้องกับบริบทที่ศึกษา โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำชี้แนะ ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ประกอบด้วย

1. ปัจจัยด้านสภาพทางการเมือง แบบสอบถามที่เกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง สถานะทางการเมืองและความเกี่ยวข้องกับการเมือง มี 6 ตัวแปร ทั้งนี้เครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของ ลิเคิร์ต (Likert) แบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ การคิดระดับค่าคะแนนเฉลี่ยใช้เกณฑ์คิดจากค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105) ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{X} แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนสตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในกลุ่มตัวอย่าง

แปลความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ย ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.51-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนนความคิดเห็นด้านต่างๆ 11 ด้าน ใช้เกณฑ์ดังนี้

1. ด้านสถานภาพทางการเมือง 1.1 ความศรัทธาในตัวนักการเมือง 1.2 ความเลื่อมใสในพรรคการเมือง 1.3 การเป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรการเมือง 1.4 การร่วมประชาคมโครงการ 1.5 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง 1.6 การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง
2. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง 2.1 อิทธิพลของผู้นำชุมชน 2.2 อิทธิพลของหัวหน้าคะแนน 2.3 อิทธิพลของสิ่งของแลกเปลี่ยน 2.4 อิทธิพลของการสัญญาว่าจะให้ 2.5 การติดตามข่าวสารการเมือง

เครื่องมือเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	ได้คะแนน 5 คะแนน
มาก	ได้คะแนน 4 คะแนน
ปานกลาง	ได้คะแนน 3 คะแนน
น้อย	ได้คะแนน 2 คะแนน
น้อยที่สุด	ได้คะแนน 1 คะแนน

3.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือวัดที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ทบทวนวรรณกรรม ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนและสตรี

3.2.2 ร่างแบบสอบถาม โดยอาศัยข้อมูลจากข้อ 3.2.1 ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยต่าง ๆ ที่จะมีผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

3.2.3 นำร่างแบบสอบถาม เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบแก้ไข เสนอแนะ ปรับปรุง เพื่อความเหมาะสมและความถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2.4 นำแบบสอบถามตามที่ปรับปรุงแล้วตามข้อ 3.2.3 เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้าง เนื้อหา และภาษา ตรวจสอบความเหมาะสมด้านสถิติ การวัดและประเมินผล

3.2.5 นำแบบสอบถามตามที่ได้รับการตรวจสอบแก้ไขของผู้เชี่ยวชาญปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมงานวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาอีกครั้ง

3.2.6 การหาคุณภาพของเครื่องมือ เนื่องจากเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามข้อเท็จจริง (Facts) ของผู้ตอบแบบสอบถามในครั้งนี ไม่ใช่แบบวัดหรือแบบทดสอบ ผู้วิจัยจึงเน้นเรื่องความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้คณะกรรมการควบคุมงานวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้พิจารณาความสอดคล้องเที่ยงตรงระหว่างวัตถุประสงค์ของการวิจัยกับเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่ปรับปรุงแก้ไขจนเสร็จสมบูรณ์ เครื่องมือวัดทุกฉบับ ได้ผ่านการพิจารณาด้านเนื้อหา ความหมาย และการใช้ภาษาของผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบความควบคุมตามโครงสร้างของเนื้อหาความสอดคล้องของข้อคำถามกับขอบเขตของความรู้ที่กำหนดเป็นเป้าหมาย (Item Objective Congruence :

IOC) พบว่าข้อคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่นำ
ศึกษาทั้ง 2 ปีจั้นนั้นเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวิจัย มีความถูกต้องและครอบคลุม
เนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์ และตรวจ สอบการใช้
ถ้อยคำภาษามีความเหมาะสมและสื่อความหมายที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการจะสอบถาม
โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน คือ

1. ดร.อวยชัย วัฒนา ปริญญาเอกสาขาพุทธศาสนศาสตร์การพัฒนา
ภูมิภาค ตำแหน่งผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ด้านโครงสร้างและภาษา
2. รศ. ดร.สุทธิพงษ์ หกสุวรรณ สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา
อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ด้านโครงสร้างและรูปแบบ
3. ดร.กริชพัฒน์ ภูวนา ปริญญาเอกสาขาพุทธศาสนศาสตร์การพัฒนา
ภูมิภาค ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม
ด้านการวิจัยและประเมินผล
4. ดร.สมยศ แก้วสุวรรณ ปริญญาเอกสาขาพุทธศาสนศาสตร์การ
พัฒนาภูมิภาค ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ จังหวัดขอนแก่น
ด้านสถิติและการวัด
5. ดร.เสฐียรพงษ์ ศิวินา ปริญญาเอกสาขาสังเวดล้อมศึกษา
ตำแหน่งหัวหน้ากลุ่มงานพุทธศาสตร์ โรงพยาบาลเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสถิติ
และการวัด

โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านพิจารณาลักษณะลงความเห็นให้คะแนน ดังนี้

1. +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะกลุ่มพฤติกรรมนั้น
2. 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มหรือไม่
3. -1 เมื่อไม่แน่ใจข้อคำถามไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรมนั้น

$$\text{สูตร IOC} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ IOC หมายถึง คำนีความสอดคล้องระหว่างข้อมูลคำถามกับ
ลักษณะพฤติกรรม
 ΣR หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เนื้อหาทั้งหมด
N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

จากนั้น คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่านี IOC มากกว่า .67 เพื่อนำเครื่องมือไปทดลอง
ใช้ (Try-out) กับประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างใน
การวิจัย (รังสรรค์ ถึงเลิศ. 2551 : 141) ได้แก่ บ้านหนองแวง ตำบลเกษตรวิสัย
อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา
(Coefficient Alpha) เท่ากับ .88

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

4.1 ทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ถึงผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้
สตรี และลูกบ้านสตรี

4.2 ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเชิญผู้นำ และลูกบ้านมารวมกลุ่ม
กันและแจกแบบสอบถาม หลังจากนั้นผู้ตอบแบบสอบถามก็จะทำการตอบแบบสอบถาม
ด้วยตนเอง ถ้าคำถามมีปัญหาจะมีการซักถาม และทำการอธิบายเพิ่มเติม เพื่อนำไป
วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัด
หมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อแต่ละหมู่บ้านลงในแบบรหัส (Coding Form)
หลังจากนั้นจึงนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
เพื่อทดสอบสมมติฐานเชิงทฤษฎี หรือทฤษฎีชั่วคราวที่สร้างขึ้นก่อนการวิจัย

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของตัวแปรอิสระของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ข้อมูลสถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5.2 สถิติวิเคราะห์ เพื่อทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminant Analysis) แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) และสหสัมพันธ์แคนนอนิคอล (Canonical Correlation Analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 (Level of Significant .05)

การวิจัยระยะที่ 2

เพื่อพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ในการวิจัยในระยะที่ 2 ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการเมือง นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (ตามรายชื่อในภาคผนวก ค)

คุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักการเมือง นักวิชาการ และผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ทั้งหมด 30 คน ผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติผู้เชี่ยวชาญ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. นักการเมือง เป็นนักการเมืองในระดับชาติ จบปริญญาตรีขึ้นไป เคยผ่านการเป็นนักการเมืองระดับชาติ หรือระดับท้องถิ่นมาก่อน จำนวน 5 คน
2. ข้าราชการ นักวิชาการหรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ด้านการเมืองเป็นอย่างดี หรือเคยผ่านการรับราชการมาก่อน จำนวน 10 คน

3. ผู้นำองค์กรประชาสังคม ผู้นำสตรี และประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดหรือจังหวัดใกล้เคียง ที่เคยผ่านการเลือกตั้งมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง และเคยไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งในระดับชาติหรือระดับ ท้องถิ่น และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการเมืองของภาคประชาสังคมเป็นอย่างดี จำนวน 15 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ระยะที่ 2 คือ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้นำสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผู้วิจัยนำผลจากการวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างขึ้น เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา ในการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักการเมือง นักวิชาการ ผู้นำสตรีและผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมือง วิพากษ์รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 2 เป็นการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops) เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญ นักการเมือง นักวิชาการ ผู้นำสตรีและผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เพื่อร่วมกระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) โดยเน้นกับประชาชนที่มีส่วนร่วม (Focus Groups) กลุ่มเป้าหมาย จำนวน 30 คน เพื่อวิพากษ์ให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรวบรวมการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ โดยการจดบันทึกลงในแบบวิจารณ์และข้อเสนอแนะและทำการบันทึกภาพบันทึกเสียงทุกเนื้อหา เพื่อนำมาเทียบเคียงกับบริบทของการวิจัยและปรับปรุงรูปแบบตามการวิจารณ์และข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างรูปแบบการพัฒนา

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในระยะที่ 2 ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความว่าอยู่ในตัวแปรใด (ที่ได้จากการวิจัยระยะที่ 1 และนำมาจัดกลุ่ม (Grouping) จากนั้นก็ทำการสังเคราะห์กลุ่มการวิจารณ์และข้อเสนอแนะที่ได้จากการถอดข้อความ เพื่อนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 1 มาพัฒนา

รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

3.2 นำรูปแบบมาสร้างขึ้นมาระดมสมอง เพื่อวิพากษ์รูปแบบการ

พัฒนาการมีส่วนร่วมของสตรีที่สร้างขึ้น และให้คำแนะนำโดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ

(Workshops) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักการเมือง นักวิชาการ ผู้นำองค์กรประชาสังคม และผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 30 คน ให้ร่วมกันวิพากษ์รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และนำเสนอผลการประชุมกลุ่ม สรุปและอภิปรายผล แล้วให้นำผลการเสนอแนะมาปรับปรุงรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ดให้สมบูรณ์ขึ้น เพื่อนำไปทดลองใช้ใน ระยะที่ 3 ต่อไป

การวิจัยระยะที่ 3

การทดลองใช้ ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. กลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลอง ในการวิจัยในระยะที่ 3 คือ สตรีในพื้นที่อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 ตำบล ๗ละ 5 คน รวม 70 คน ได้มาโดยให้คณะกรรมการพัฒนาสตรีแต่ละตำบลคัดเลือกสตรีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งตำบล ๗ละ 5 คนดังกล่าว ส่วนสาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นกลุ่มทดลอง ด้วยเหตุผล ดังนี้

1.1 เป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มสตรีอย่างชัดเจน มีการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และมีความต้องการที่จะร่วมวิจัยอย่างเต็มที่

1.2 ผู้นำชุมชน และสตรีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง มีความพร้อมในด้านบุคลากรที่มีความต้องการและตั้งใจจริงที่จะทดลองใช้การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

1.3 สถานที่ไม่ไกลเกินไป เนื่องจากต้องมีการติดตามการใช้รูปแบบดังกล่าวในพื้นที่ภายใน 6 เดือน เพื่อให้สตรีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในพื้นที่เข้าใจ และทำให้การพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 3 ตัวแปร คือ 1) ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

2) การเป็นสมาชิกองค์กรการเมือง และ 3) การติดตามข่าวสารการเมือง

2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัด

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปอธิบายข้อคำถามต่าง ๆ แต่ละตัวแปรให้กลุ่มเป้าหมายฟังและตอบคำถามลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปตามเนื้อหาต่าง ๆ ตามตัวแปรที่ได้มาจากการวิจัยในระยะที่ 1 ที่ได้มีการปรับปรุงเนื้อหา ข้อมูลต่าง ๆ ในการวิจัยในระยะที่ 2 ในการทดสอบทำโดย

3.1 แบบทดสอบที่ผ่านการทดลองทั้งก่อนและหลังการทดลอง

3.2 ผลการปฏิบัติงานจริง

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการในขั้นตอนนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยแบบ One-Group Pretest-Posttest Design ซึ่งมีแบบแผนการวิจัย ดังนี้

01-----X-----02

เมื่อ 01 แทน การทดสอบก่อนการทดลอง

X แทน การทำการทดลอง

02 แทน การทดสอบหลังการทดลอง

โดยมีขั้นตอน ดังนี้

4.1 เลือกกลุ่มทดลองในการดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด โดยการเลือกแบบจากการกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ สตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่อำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 ตำบลๆละ 5 คน รวม 70 คน

4.2 ทำการเก็บข้อมูลก่อนทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Pretest

4.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

4.4 ทำการเก็บข้อมูลหลังการทดลองกับกลุ่มทดลองเป็น Posttest

4.5 นำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลแล้วสรุปผลการดำเนินการ

5. การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เป็นการวิจัยในระยะที่ 3 ซึ่งเป็นการนำรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีที่ปรับปรุงแล้วมาทดลองใช้กับสตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 14 ตำบล ๆ ละ 5 คน รวม 70 คน เป็นเวลา 6 เดือน จากนั้นนำผลการทดลองที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวแปรตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) นำผลจากการเก็บข้อมูลดังกล่าวเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการทดลอง

6. กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

ระยะที่ 1 การศึกษาปัจจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านสภาพบุคคล 2. ปัจจัยด้านสภาพทางการเมือง 3. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง

ตัวแปรตาม คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สตรีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 20 อำเภอ จำนวน 400 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติวิเคราะห์

ทดสอบสมมติฐานในการวิจัย ใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภท (Discriminate Analysis) แบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Method) และสหสัมพันธ์แคนอนิคอล (Canonical Correlation Analysis (CCA)) เป็นการวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างชุดตัวแปร 2 ชุด

ระยะที่ 2 การสร้างการพัฒนารูปแบบ

การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ นักการเมือง นักวิชาการ ผู้นำสตรีและผู้เกี่ยวข้องในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี จำนวน 30 คน ใช้การเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ การนำผลการวิจัยในระยะที่ 1 มาพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อใช้เป็นร่างในการพิจารณา

การรวบรวมข้อมูล โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshops)

ใช้กระบวนการระดมสมอง (Brain Storming) โดยเน้นกับสตรีที่มีส่วนร่วมทางการเมือง (Focus Groups) และกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ

ระยะที่ 3 การทดลองใช้ และประเมินผล

การทดลองและ ประเมินผลการใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในจังหวัดร้อยเอ็ด

กลุ่มทดลองใช้ในการวิจัย คือ สตรีในอำเภอโพนทอง จังหวัดร้อยเอ็ด 14 ตำบล ๆ ละ 5 คน รวม 70 คน

การรวบรวมข้อมูล การวิจัยระยะที่ 3 ใช้รูปแบบการพัฒนาที่สร้างขึ้นในระยะที่ 2 ทดลองใช้กับกลุ่มทดลอง ประมาณ 6 เดือน และเก็บข้อมูล 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองก่อนทดลอง Pretest

ระยะที่ 2 ดำเนินการทดลอง รวบรวมข้อมูลใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ระยะที่ 3 หลังทดลอง รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มทดลองหลังทดลอง Posttest

ไปทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนหลายตัวตามแบบวัดซ้ำ (Repeated Measure Multivariate Analysis of Variance : MANOVA) และเปรียบเทียบกับข้อมูลก่อนการทดลองด้วย

ระยะที่ 4 การจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

โดยผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ท้องถิ่น ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้นำกลุ่มสตรี จำนวน 250 คน ในวันที่ 18 สิงหาคม 2555 เพื่อสรุปผลการวิจัยร่วมกัน การถอดบทเรียน ระดมความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะของผู้นำสตรีที่เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้หลักสูตรมีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น